จุลสาร
สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

ฉบับที่ ๔ ปีที่ ๑๓ กรกฎาคม - สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ ISSN - 1685-7771

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ทอดพระเนตรนิทรรศการ การดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ

วันพืชมงคล 9 พฤษภาคม 2551 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรความก้าวหน้า โครงการส่วนพระองค์สวนสวรรค์ และเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรนิทรรศการโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ นิทรรศการของโรงเรียนสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนจำนวน 4 โรงเรียน

ในเล่ม

ก้อยแกลง	2
แนะนำโรงเรียนสมาชิกฯ	2
ข่าวสมาชิกฯ	3-4
ก้าวไกลไปกับเทคโนโลยีชีวภาพ	5
Plants In Focus	6
เปิดกรุกลางบ้าน	7
บทความผู้ทรงคุณวุฒิ	8-9
เรื่องน่ารู้	10
สรรสร้างจากสมาชิก	11
พฤกษาวรรณศิลป์	12
สรรหามาฝาก	13
ผันสู่วิถีใหม่	14-15
พืชพันธุ์ธรรมชาติวิทยาเกาะและทะเลไทย	16

ก้อยแกลง

สวัสดีค่ะ ฉบับนี้เป็นฉบับที่ 4 ปีที่ 13 เนื้อหาในเล่มที่ยังเต็มอิ่มกับสาระมากมายที่น่าอ่านและน่าติดตามนะคะ หน้าที่ 3 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรความก้าวหน้ากิจกรรมต่างๆ ของโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ สวนจิตรลดาในโอกาสวันพืชมงคล วันที่ 9 พฤษภาคม 2551

แนะนำโรงเรียนสมาชิก

โรงเรียนห้วยแถลงพิทยาคม

สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 2
เปิดการเรียนการสอน 3 ระดับคือ ช่วงชั้นที่ 3 ช่วงชั้นที่ 4 และประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาช่างเชื่อมโลหะแผ่น

สถานที่ตั้ง เลขที่ 70 หมู่ 5 บ้านไทยอารีย์ ตำบลห้วยแถลง อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา 30240

โทรศัพท์ 044-391202 **โทรสาร** 044-391201

ผู้บริหาร นายโสภณ สุรโยธี **ตำแหน่งผู้อำนวยการ**

ผู้ประสานงาน นางสาวอุบลรัตน์ มังกรณ์

ข้อมูลบุคลากร จำนวนบุคลากร ครู 59 คน พนักงานราชการ 8 คน ครูอัตราจ้าง 17 คน
พนักงานบริการ 8 คน แม่บ้าน 3 คน
จำนวนนักเรียน 1,985 คน

ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

ปัจจุบันนี้สภาพสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปมากโดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีซึ่งส่งผลให้เยาวชนมีค่านิยม การประพฤติตนที่ไม่พึงประสงค์ ห่างไกลธรรมชาติ สุดท้ายคุณธรรมก็เสื่อมถอยลง

โรงเรียนห้วยแถลงพิทยาคม ตระหนักในปัญหานี้และเล็งเห็นว่าโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเป็นโครงการที่ดีและน่าจะแก้ปัญหานี้ได้ไม่มากก็น้อย จึงสมัครเป็นสมาชิกงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน และดำเนินกิจกรรมมาเป็นระยะตามองค์ประกอบของงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนทั้ง 5 องค์ประกอบ ซึ่งในปัจจุบันนี้บุคลากรภายในโรงเรียนทั้งผู้บริหาร ครูผู้สอนและนักเรียนมีความรู้และตระหนักถึงความสำคัญของงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ส่งผลให้โรงเรียนได้รับป้ายพระราชทานในงานประชุมวิชาการ นิทรรศการทรัพยากรไทย : ประโยชน์แท้แก่มหาชน เมื่อปลายปี พ.ศ. 2550 ที่ผ่านมา

จากรางวัลที่ได้รับ ทำให้โรงเรียนห้วยแถลงพิทยาคม มีกำลังใจและมีความมุ่งมั่นในการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนให้ยั่งยืนตลอดไป และประการสำคัญการเข้าร่วมโครงการนี้ถือว่าเป็นความภาคภูมิใจของบุคลากรทุกคนที่ได้มีโอกาสทำงานสนองพระราชดำริของพระองค์ ดังนั้นทุกคนจะตั้งใจทำงานนี้อย่างเต็มกำลังความสามารถ เพื่อให้เยาวชนของเราเป็นนักอนุรักษ์และใช้คุณธรรมนำความรู้ให้จงได้

ข่าวสมาชิก

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนิน ทอดพระเนตรความก้าวหน้าของกิจกรรมต่างๆของโครงการส่วนพระองค์ และโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ สวนจิตรลดา เนื่องในโอกาสวันพืชมงคล เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 9 พฤษภาคม 2551

ข่าวสมาชิก

อพ.สธ. ร่วมประชุมการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน เรื่องผันสู่วิถีใหม่ในฐานไทย บนฐานงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

วันที่ 17 มิถุนายน 2551 คุณพรชัย จุฑามาศ รองผู้อำนวยการโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ อ.ประไพศรี สุภา ที่ปรึกษาและประสานงาน อพ.สธ. และเจ้าหน้าที่ อพ.สธ ประสานงานโรงเรียนสมาชิกฯ เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ได้ไปร่วมประชุมการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน เรื่องผันสู่วิถีใหม่ในฐานไทย บนฐานงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ที่โรงเรียนชุมพวงศึกษา อ.ชุมพวง จ.นครราชสีมา ซึ่งในการประชุมในครั้งนี้ได้รับเกียรติจาก คุณพรชัย จุฑามาศ เป็นวิทยากรบรรยาย โดยมีโรงเรียนสมาชิกฯ เข้าร่วม จำนวน 12 โรงเรียน มีผู้เข้าร่วมประชุม 55 คน

คุณพรชัย จุฑามาศ
รองผู้อำนวยการโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ
บรรยายการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน
เรื่องผันสู่วิถีใหม่ในฐานไทย บนฐานงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

พิธีเปิดโดย
อ.ประไพศรี สุภา

รองผู้อำนวยการโรงเรียนชุมพวงศึกษา
กล่าวรายงานต่อท่านประธานในพิธี

ภาพบรรยากาศการประชุม

อพ.สธ. เยี่ยมและติดตามการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน โรงเรียนสมาชิกจังหวัดลำปาง

วันที่ 13 มิถุนายน 2551 อพ.สธ. โดย พ.ต.อ.จรูญ ไชยอินทร์ อ.ทนงศักดิ์ มณีวรรณ และนายชนันต์ติณณ์ เทียนทอง เดินทางไปเยี่ยมและติดตามการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนสมาชิกจังหวัดลำปาง ณ โรงเรียนประชาราชวิทยา ค.บ้านร้อง อ.งาว จ.ลำปาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพบปะ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการดำเนินงาน ติดตามการดำเนินงานของสมาชิก ชี้แจงเนื้อหาที่ปรับเปลี่ยนในการดำเนินงาน และเพื่อเตรียมประเมินการดำเนินงานปี 2552 มีโรงเรียนสมาชิกที่เข้าร่วม 4 โรง

เทคโน ๆ สีเขียว

นวัตกรรมแกล้งดิน

เรียบเรียงโดย ดร.ปิยรัษฎ์ เจริญทรัพย์

piyarat@rspg.org

ต่อจากฉบับที่แล้ว กล่าวถึง "นวัตกรรมแกล้งดิน" จากวารสารมูลนิธิชัยพัฒนากล่าวถึงนวัตกรรมแกล้งดินสืบเนื่องจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐานและทรงเยี่ยมเยียนราษฎรในภาคใต้อย่างสม่ำเสมอตั้งแต่ พ.ศ. 2516 เรื่อยมา ทำให้ทรงทราบว่าราษฎรในพื้นที่แถบจังหวัดนราธิวาส และจังหวัดใกล้เคียงประสบปัญหาขาดแคลนที่ทำกิน พื้นที่ที่ใช้ในการดำรงชีพนั้นเป็นพื้นที่ดินพรุที่มีการระบายน้ำออกไปทำให้พื้นที่แปรสภาพเป็นดินเปรี้ยวจัดเพราะสารไพไรท์ที่มีอยู่ในดินทำปฏิกิริยากับออกซิเจนในอากาศแล้วปล่อยกรดกำมะถันออกมามากจนอาจทำให้พืชตายหรือให้ผลผลิตลดลงในสุดท้ายก็ไม่สามารถปลูกพืชใด ๆ ได้ ในพ.ศ. 2524 จึงได้มีพระราชดำริให้จัดตั้ง" โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ" ขึ้น ณ จังหวัดนราธิวาส เพื่อศึกษาและปรับปรุงแก้ไขปัญหาพื้นที่พรุให้สามารถใช้ประโยชน์ทางการเกษตรได้ ***โดยนวัตกรรมแกล้งดินนี้แบ่งเป็นสองระยะได้แก่ระยะการแกล้งดินและระยะการปรับปรุงดิน***

การแกล้งดิน

วิธีการ "แกล้งดิน" คือ ทำให้ดินเปรี้ยวโดยกลายเป็นกรดจัดรุนแรงที่สุด กล่าวคือการทำให้ดินแห้งและเปียกโดยนำน้ำเข้าและออกจากแปลงทดลอง เป็นระยะสลับกันจะเป็นการกระตุ้นให้เกิดกรดมากขึ้น โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงให้เลียนแบบสภาพธรรมชาติซึ่งมีฤดูแล้งและฤดูฝนตามธรรมชาติในแต่ละปี แต่ให้ใช้วิธีการร่นระยะเวลาช่วงแล้งและช่วงฝนในรอบปีให้สั้นลงโดยปล่อยให้ดินแห้ง 1 เดือน และขังน้ำให้ดินเปียกนาน 2 เดือน สลับกันไปจนเกิดสภาวะดินแห้งและดินเปียก 4 รอบ ต่อ 1 ปี เสมือนกับมีฤดูแล้งและฤดูฝน 4 ครั้ง ใน 1 ปี หลังจากนั้นจึงให้หาวิธีการปรับปรุงดิน ดังกล่าวให้สามารถปลูกพืชเศรษฐกิจได้

เอกสารอ้างอิง :

1.รายการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม สำนักบริการวิชาการ ม.บูรพา

2. http://www.chaipat.or.th/chaipat/journal/dec97

3. รูปจาก http://www.chaipat.or.th/chaipat/journal/dec97

การปรับปรุงดิน

เมื่อดำเนินการตามกรรมวิธี "แกล้งดิน" แล้ว จึงใช้วิธีการปรับปรุงดินซึ่งเปรี้ยวจัดให้สามารถใช้เพาะปลูกได้จากวารสารมูลนิธิชัยพัฒนา สรุปไว้มีหลายวิธีการด้วยกันดังนี้

1. การใช้ปูน เช่น ปูนขาว หินปูนฝุ่น ใส่ลงไปในดินแล้วคลุกเคล้าให้เข้ากันปูนจะทำปฏิกิริยากับกรดกำมะถันในดินเกิดสารสะเทิน ปริมาณกรดในดินจะลดลง ซึ่งหากใส่ในปริมาณที่มากพอจะช่วย ให้ดินมีสภาพเป็นกลาง

2. การใช้น้ำจืดล้างกรดและสารพิษออกจากดินโดยตรง วิธีการนี้ใช้เวลานานกว่าวิธีใช้ปูนเนื่องจากกรดจะชะล้างออกไปอย่างช้าๆ

3. การยกร่องเพื่อปลูกไม้ผลหรือไม้ยืนต้นโดยมีคูน้ำอยู่ด้านข้างให้นำหน้าดินจากดินในบริเวณที่เป็นคูมาเสริมหน้าดินเดิมที่เป็นคันร่อง ก็จะได้หน้าดินที่หนาขึ้น ส่วนดินที่มีสารไพไรท์จะใช้เสริมด้านข้าง เมื่อใช้น้ำชะล้างกรดบนสันร่องกรดจะถูกน้ำชะล้างไปยังคูด้านข้างแล้วระบายออกไป

4. การควบคุมระดับน้ำใต้ดินให้อยู่เหนือชั้นดินเลนคะกอนทะเล ป้องกันไม่ให้สารไพไรท์ทำปฏิกิริยากับออกซิเจน กรดกำมะถันจึงไม่ถูกปลดปล่อยเพิ่มขึ้น ทำได้โดยการระบายน้ำและระบบชลประทานที่ดี

5. การใช้พืชพันธุ์ทนทานต่อความเป็นกรดมาปลูกในดินเปรี้ยว

6. การใช้วิธีการต่างๆ ตั้งแต่ 1-5 วิธีข้างต้นร่วมกัน

ใน พ.ศ. 2535 จากการใช้นวัตกรรมแกล้งดินในพื้นที่บ้านโคกอิฐและบ้านโคกในจังหวัดนราธิวาส ปรากฏว่าราษฎรในพื้นที่สามารถปลูกข้าวให้ได้ผลผลิตเพิ่มมากขึ้น จนเป็นที่พอพระราชหฤทัยถึงกับมีรับสั่งว่า "...เราเคยมาโคกอิฐ โคกใน มาดูเขาขี้ตรงนั้นๆ เขาทำแต่ว่าเขาได้เพียง 5 ถึง 10ถัง แต่ตอนนี้ได้ขึ้นไปถึง 40-50 ถัง ก็ใช้ได้แล้ว เพราะว่าทำให้เปรี้ยวเต็มที่แล้วโดยที่ขุดอะไรๆ ทำให้เปรี้ยวแล้วก็ระบาย รู้สึกว่านับวันเขาจะดีขึ้น... อันนี้สิเป็นชัยชนะที่ดีใจมากที่ใช้งานได้แล้วชาวบ้านเขาก็ดีขึ้น ...แต่ก่อนชาว บ้านเขาต้องซื้อข้าวเดี๋ยวนี้เขา มีข้าวอาจจะขายได้" คู่มือการปรับปรุงดินเปรี้ยวจัดเพื่อการเกษตรขึ้นเมื่อปี 2536 สำหรับนำไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงดินเปรี้ยวในที่อื่น ๆ ของประเทศไทยต่อไป

นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณใหญ่หลวงที่ประชาชนชาวไทยได้รับจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว "พระราชบิดา แห่งนวัตกรรมไทย"

โดย พี่หนึ่ง
piyarat@rspg.org

ข้าว (ต่อจากฉบับที่แล้ว)

ดอกข้าว

ดอกข้าวเป็นดอกสมบูรณ์ นั่นคือมีเกสรตัวผู้ (stamen) 6 อัน และเกสรตัวเมีย (pistil) 1 อันอยู่ในดอกเดียวกันดังรูปข้างล่าง

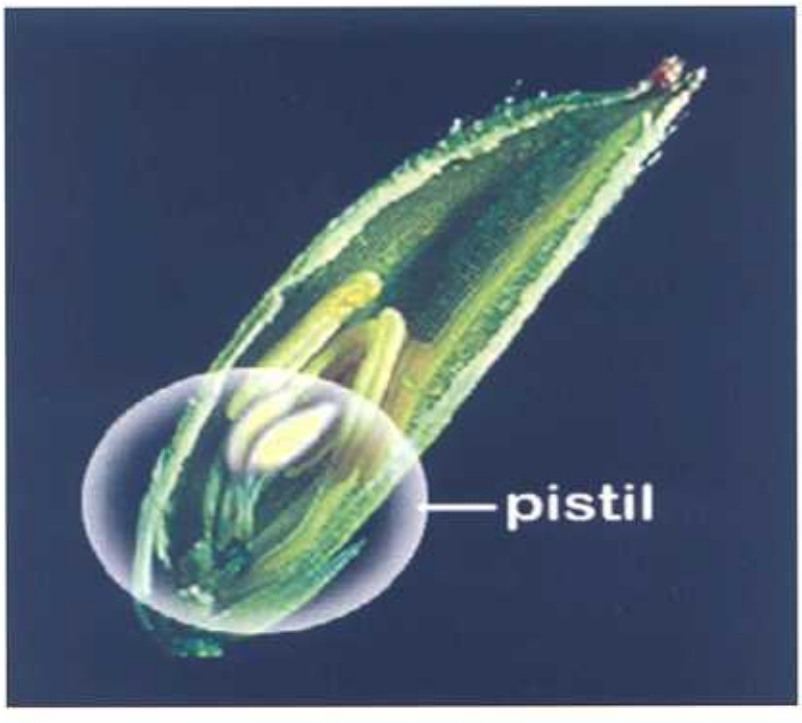

เอกสารอ้างอิง

http://www.knowledgebank.irri.org/morph/morphology.htm

การจุดไฟในสมัยโบราณ ตอนที่ 2

เปิดกรุกลางบ้าน โดย พี่ตุ้ย

สวัสดีค่ะ ฉบับที่ผ่านๆมาพี่ได้นำบทความเกี่ยวกับวิธีการรักษาโรคด้วยตนเองแบบธรรมชาติบำบัด เช่น การอาบน้ำ การอาบแดด การกิน การนอน การเดิน การหายใจ คงจะทำให้น้องๆ ได้ความรู้ในการดูแลตนเองแบบง่ายๆ ในชีวิตประจำวันกันไปแล้วนะคะ มาฉบับนี้ มีเรื่องที่น่าสนใจในชีวิตประจำวันอีกหลายเรื่อง เช่น การจุดไฟ ซึ่งจะได้ทราบถึงวิวัฒนาการของการจุดไฟในสมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน ว่ามีวิวัฒนาการอย่างไร

น้องๆ คงจะเคยสงสัยเหมือนพี่ว่า คนในสมัยโบราณ เขามีวิธีการจุดไฟกันอย่างไร พี่ก็งงเคยได้เรียนมาว่าสมัยก่อนเขาเอาไม้ไผ่แห้งๆ มาถูกันไปมาแรงๆ จนร้อนและลุกเป็นไฟขึ้นมาได้ แต่สมัยพี่เล็กๆ นิยมใช้ไม้ขีดไฟ แต่ในสมัยนี้ใช้ไฟแช็ก จุดให้เกิดสะเก็ดไฟ และใช้แก๊สเป็นเชื้อเพลิงในการติดไฟ

จากการสอบถามคนรุ่นก่อนๆ ในหลายภาค เขามีวิธีการคล้ายๆ กัน คือ คนสมัยก่อนจุดไฟแบบวิธีธรรมชาติง่ายๆ 2 วิธี คือ

วิธีที่ 1 คือ การใช้ไม้แห้งถูกันแรงๆ ส่วนมากจะเป็นไม้ไผ่ เลือกที่แห้งๆ มาสีกันแรงๆ จนร้อนและติดไฟ แต่วิธีนี้ใช้เวลานานมากเป็นชั่วโมง ถ้าอากาศไม่เป็นใจหรืออากาศชื้น ก็ไม่ติดไฟ เมื่อสีติดแล้วก็ต้องมีเชื้อไฟเช่นเดียวกัน อาจเป็นเศษไม้แห้งชิ้นเล็กๆ กองไว้ เพื่อใช้เป็นเชื้อไฟ

วิธีที่ 2 นี้ หมู่บ้านท่าล้ง อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี เรียกการจุดแบบนี้ว่า ไฟป๊อก น้องๆ คงสงสัยว่าเป็นอย่างไร ที่มาของชื่อก็เพราะต้องมีการนำเหล็กมาตีกระทบกับหินซึ่งจะเกิดเสียงดังป๊อกๆ นั่นเอง ส่วนภาคเหนือก็ใช้วิธีเดียวกันนี้เช่นกัน แต่เรียกต่างกันว่า หินเหล็กไฟ ที่มาของชื่อก็เพราะมีอุปกรณ์ คือ หินกับเหล็กเป็นสำคัญในการทำให้เกิดประกายไฟนั่นเอง และจะต้องมีเชื้อที่รองรับสะเก็ดไฟและติดไฟง่ายๆ ด้วย เช่น กระบอกไม้ไผ่เป็นที่รองรับและใส่เชื้อที่ติดไฟง่าย เช่น นุ่นหรือฝ้าย ก่อนอื่นต้องมีการเลือกหินและเหล็กที่มีขนาดพอเหมาะกับมือและมีความแข็งพอสมควร หินอาจเป็นหินกรวดสีขาวที่พบตามน้ำตกก็ได้ ก้อนจะกลมมนเราก็นำมาตีให้ผิวหน้าที่จะใช้หินกระแทกนี้มีเหลี่ยมมุมก่อนเพื่อให้เกิดประกายไฟง่าย ส่วนเหล็ก ต้องมีความแข็งและขนาดพอเหมาะกับมือ เพื่อจับได้สะดวก อาจใช้เหล็กตะไบก็ได้ เพราะเป็นแท่งยาวและมีลายเป็นร่องเล็กๆ ทำให้ผิวหน้าหยาบ เมื่อกระทบกับหินก็จะเกิดสะเก็ดไฟได้ง่าย กระบอกไม้ไผ่ ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 5 เซนติเมตร หรือกำได้พอเหมาะกับมือของตน นำมาตัดหัวตัดท้ายออกให้เป็นรูกลวงยาวประมาณ 10 เซนติเมตร นำปุยนุ่นหรือฝ้ายใส่ไว้ในกระบอกไม้ไผ่ ทำให้ผิวหน้านุ่มเรียบเสมอกันก่อน เช่น ใช้วิธีจุดไฟ เมื่อไฟไหม้นุ่นจนเสมอขอบปากกระบอกแล้วนำไปคว่ำบนพื้นเพื่อให้ไฟดับ หรือจะทำฝาปิดก็ได้ มือซ้าย กำกระบอกไม้ไผ่พร้อมนำหินมาวางไว้ที่ปากกระบอกไม้ไผ่ ให้หินเอียงเข้าในกระบอกเล็กน้อย จับให้แน่น มือขวาถือเหล็กแล้วกระแทกกับหินอย่างแรง จะเกิดประกายไฟ เมื่อสะเก็ดไฟตกลงบนนุ่นซึ่งมีผิวหน้าเรียบ ก็จะติดไฟทันที เราก็ช่วยให้ไฟลุกโดยการเป่า ไฟจะลุกติดขึ้น จากนั้นจะไปต่อกับเชื้ออื่นๆ ที่ติดไฟง่ายและติดได้นานกว่า เช่น หญ้า ฟาง เศษไม้ที่เตรียมกองไว้และเติมเชื้อไม้ที่เป็นท่อนใหญ่ๆ เข้าไปอีกทีหนึ่ง

บทความผู้ทรงคุณวุฒิ

สำรวจและศึกษา

Exploration & Stu

โดย...ดร. จำลอง เพ็งคล้าย

กลุ่มผักกูดหรือเฟิน (Pteridophyte)

(Fern & Fern allies)

Schizaeaceae วงศ์ย่านลิเภา เป็นไม้เถาขนาดเล็กเป็นส่วนใหญ่ที่มีเหง้าใต้ดิน ที่เป็นพืชล้มลุก มีบ้างแต่น้อยมาก พบขึ้นทุกสภาพป่าทั่วไปที่เป็นไม้เถา สปอร์ออกเป็นกระจุกเล็กๆ ตามขอบริเวณขอบใบ หากเป็นพืชล้มลุกสปอร์รูปทรงพิรามิด รวมเป็นกลุ่มที่ปลายแขนงของต้น มี :- *Lygodium circinatum* (Burm. f.) Sw. ลิเภาหางไก่, *L. flexuosum* (L.) Sw. หญ้าชายเภา, *L. japonicum* (Thunb.) Sw. กูดงอแง, *L. salicifolium* C. Presl. ย่านชายเภาหรือลิเภาใหญ่, *Schizaea dichotoma* (L.) Sm. ตานช่าน, *S. digitata* (L.) Sw. ตานทราย

Lygodium salicifolium

Schizaea dichotoma

Schizaea digitata

Selaginellaceae วงศ์เฟินแผง ส่วนมากเป็นพืชฤดูเดียวพบขึ้นทั่วไปในที่ที่ค่อนข้างชุ่มชื้น ตามที่โล่งหรือใต้ร่มเงาไม้ใหญ่ ใบเป็นเกล็ด เรียงซ้อนในแนวระนาบ สปอร์เดี่ยว ออกตามปลายยอด และมีกาบหรือเกล็ดรองรับ มี :- *Selaginella amblyphylla* Alston เฟินแผง, *S. argentea* (Wall. ex Hook. et Grev.) Spring กับแก้, พ่อค้าตีเมีย, *S. caulescens*, *S. involuta* Spring. เฟินแผง, *S. intermedia* (Blume) Spring หมอยสาวแก่, *S. ornata* (Hook. et Grev.) Spring. เฟินแผง, *S. roxburghii* (Hook. et Grev.) Spring. เฟินแผง, **S. siamensis* Heiron. ผักนกยูง

Selaginella argentea

ทรัพยากรพืชเกาะช้าง

les plants of Koh Chang

Thelypteridaceae วงศ์กูดฟันเลื่อย เป็นพืชมีเหง้าหรือไหลสั้นๆ ขึ้นตามพื้นดิน ทุกสภาพป่ายกเว้นป่าชายเลน มักขึ้นรวมเป็นกอหรือกลุ่มโตๆ ช่อใบแบบขนนกสองชั้นหายากที่เป็นชั้นเดียว มีขนนุ่ม สปอร์เดี่ยว เรียงเป็นแถวสองข้างของเส้นใบย่อย หรือตามขอบพูใบย่อย มี :- *Thelypteris dentata* (Forssk.) St. John. กูดขนนุ่ม, *T. latipinna* (Hook.) K. Iwats., *T. nudata* (Roxb.) Morton กูดแดง, *T. opulenta* (Kaulf.) Fosberg กูดต้นตั้ง, *T. parasitica* (L.) Fosberg กูดกาฝาก, *T. polycarpa* (Blume) K. Iwats., *T. terminans* (J. Sm. ex Hook.) Panigr. กูดกล่อมอินทร์, *T. torresiana* (Gaud.) Alston กูดช่อฉัตร, *T. triphylla* (Sw.) K. Iwats. var. *parishii* K. Iwats. กูดเกินสาม

Thelypteris parasitica

Thelypteris parasitica

Thelypteris polycarpa

Vittariaceae วงศ์กูดปีกไก่ เป็นพืชอิงอาศัยเกาะตามต้นไม้และหินตามที่ชุ่มชื้นในป่าดิบชื้น มีเหง้าเป็นกระจุกเล็กหรือเป็นไหลสั้นๆ ใบเดี่ยว กว้างตั้งแต่ 1 มม. ถึง 3 ซม. สปอร์เรียงต่อกันเป็นเส้นตามขอบใบ หรือตามเส้นใบ มี :- *Antrophyum callifolium* Blume ว่านหางนกยูง, *A. parvulum* Blume กูดวาชะตา, *Vittaria elongata* Sw. ว่านหัวละมาน, *V. flexuosa* Fe เฟินใบข้าว, *V. sikkimensis* Kuhn เครายุ

Antrophyum callifolium

(โปรดอ่านต่อฉบับหน้า)

เห็ดหอม ... ทั้งหอมทั้งอร่อย

พี่จ nutthaporn@rspg.org

สวัสดีค่ะ ช่วงนี้หน้าฝนเห็ดชนิดต่างๆก็เจริญแข่งกันกับต้นไม้ใบหญ้าเลยนะคะ วันนี้มีเห็ดยอดฮิต มาแนะนำกันอีกชนิดหนึ่งค่ะ น้องหลายคนน่าจะเคยรับประทานกันมาแล้ว วันนี้เรามาทำความรู้จักกับมันเพิ่มเติมอีกสักนิดนะคะ ดาราของเราวันนี้คือ "เห็ดหอม" หรือที่ชาวต่างชาติรู้จักกันในนามว่า "Shiitake ชิตาเกะ" ซึ่งเป็นชื่อญี่ปุ่นของเห็ดชนิดนี้ค่ะ แต่เอ๊ะ...ทำไมเห็ดหอมถึงเป็นที่นิยมนัก? ตอบง่ายๆก็เนื่องจากความหอมสมชื่อของมัน รวมไปถึงคุณสมบัติอื่นในเรื่องของการบำรุงร่างกายและป้องกันรักษาโรคหลายชนิดค่ะ เห็ดหอมนั้น มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Lentinula edodes* (Berk.) Pegler หมวกเห็ดนั้นจะมีลักษณะเป็นกระจกนูน (convex) ผิวหมวกมีสะเก็ดสีน้ำตาล สปอร์สีขาว ก้านสีน้ำตาลอ่อน ในประเทศไทยมักพบในภาคเหนือขึ้นกับไม้จำพวกก่อค่ะ จริงๆแล้วเห็ดหอมเป็นเห็ดที่ประจำถิ่นอยู่ที่ประเทศจีนนะคะ แต่มีการเพาะกันทั้งในประเทศจีนและญี่ปุ่นมานานกว่า 1000 ปีแล้ว แต่ในปัจจุบันได้มีการเพาะเห็ดชนิดนี้กันทั่วโลก จนกระทั่งเห็ดชนิดนี้เป็นเห็ดที่เพาะเป็นการค้ามากเป็นอันดับสองของโลก

เห็ดหอมมีการนำมารับประทานทั้งสดและแห้ง แต่หลายคนจะชื่นชอบเห็ดหอมแห้งมากกว่าเพราะว่ากลิ่นจะหอมแรงกว่า และน้ำแช่เห็ดหอมนั้นสามารถนำมาใช้ในการปรุงอาหารได้อีกด้วย และนอกจากนี้เห็ดหอมยังเป็นที่นิยมกันในกลุ่มมังสวิรัติ เพราะว่าเป็นแหล่งของโปรตีนที่ดีและ นำมาปรุงอาหารได้หลากชนิดค่ะ และเห็ดหอมยังเป็นเห็ดที่ให้โปรตีนมากกว่าเห็ดแชมปิญอง ถึง 2 เท่า และยังมีวิตามินเอ วิตามินบี ซีลีเนียมและแร่ธาตุอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกายค่ะ

สำหรับการนำมาใช้เป็นยานั้นในสมัยราชวงศ์หมิงของจีน (ปีพ.ศ. 1911-2187) นายแพทย์หวู่อุ้ยได้บันทึกไว้ ว่าเห็ดหอมนั้นนอกจากจะนำมารับประทานกันแล้ว ยังได้นำมาเป็นยาสำหรับโรคที่เกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจตอนบน การไหลเวียนของเลือด ปัญหาของตับ ภาวะเหนื่อยล้า และใช้ในการเสริมพลังชี่ หรือพลังงานแห่งชีวิตด้วย นอกจากนี้ยังเชื่อว่าเห็ดหอมยังช่วยในการป้องกันการแก่ก่อนวัยด้วย แต่สำหรับในปัจจุบัน ได้มีงานวิจัยมากมายเกี่ยวกับเห็ดชนิดนี้ โดยมากจะ เกี่ยวกับคุณสมบัติด้านมะเร็งโดยทำการทดลองในหนูทดลอง พบว่าในเห็ดหอมมี สารโพลีแซคคาไรด์ (polysaccharide) ที่ชื่อว่า 'เลนติแนน (lentinan)' ซึ่งมีผลในทางการต้านมะเร็งโดยการชะลอการเจริญของเซลล์มะเร็ง นอกจากนี้ยังพบว่าเลนติแนน เป็นสารต้านไวรัสที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยเพิ่ม helper T-cell และลดจำนวนลิมโฟไซต์ในการทดลองในห้องทดลอง สำหรับสารอีกชนิดหนึ่งที่แยกได้จากเห็ดหอมคือ 'อีริตาดินีน (eritadenine)' นั้นจะช่วยลดระดับคอเลสเตอรอลและไขมันในเลือดของสัตว์ทดลองได้ค่ะ

เอกสารอ้างอิง

1. ราชบัณฑิตยสถาน. 2550. เห็ดในประเทศไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. ทีฟิล์ม. กรุงเทพ. หน้า 199-200.

2. Herb Data; Shiitake. http://www.holisticonline.com/Herbal-Med/_Herbs/h327.htm

3. Raksawon,P., T.W. Flegel. 2001. Thai Mushrooms and Other Fungi. BIOTEC. p.197.

4. Shiitake. http://en.wikipedia.org/wiki/Shiitake

สรรสร้างจากสมาชิก...

สวัสดีค่ะ ในฉบับนี้พี่ได้นำผลงานการประดิษฐ์ตัวสัตว์ชนิดต่างๆ ใช้วัสดุจากพืช จากโรงเรียนเฉลิมจังหวัดลำปาง ที่ได้นำมาจัดแสดงผลงานในวันพืชมงคลปี 2551 จึงขอนำมาลงให้ชมกันนะคะ

ชบา

พฤกษาวรรณศิลป์

สวัสดีค่ะพบกันอีกฉบับแล้วนะคะ พฤกษาวรรณศิลป์ ฉบับนี้นำผลงานวรรณศิลป์ ที่ทางภาคเหนือเรียกว่า "ค่าว" เป็นผลงานจากโรงเรียนเถินวิทยา อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง

ค่าวสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนเถินวิทยา

ยอหัตถา วันทากราบนบ ท่านที่เคารพ ผู้ชมทั้งหลาย
ตั๋วข้าเจ้าหนี้ ขอจี้ขยาย ขอเล่าบรรยาย เป็นสายเป็นด้อย
ในสวนพฤกษา เข้าท่าบ่หน้อย ลองมาผ่อกอย ผ่อเด๊อะ
ป่าไม้ไพรหนา ยอป่าเป๊อเล้อ บ่ต้องคอยเหง้อ ซงโค
ต้นคูนลมแล้ง ขึ้นแซงบ่โก๋ บ่ม่วงพฤกษ์โพธิ์ ยี่โถแก้วหว้า
กระเจียนไม้เหียง คู่เคียงพื้นหล้า ชื่นใจชบา งามแต้
ขะจาวมะขาม ลือนามจริงแท้ นุ่มมะค่าแต้ พุทรา
สักบ่หลิดไม้ สูงใหญ่ใบหนา ข่อยตะแบกนา จำปางามหั้น
สะเดาจันทน์ผา บ่ค่าโมงนั้น พญาสัตบรรณ ใหญ่ล้ำ
ส้มเกลี้ยงหวานหนา รสว่าเลิศล้ำ กินโหน่วยบ่จ๊ำ ลำดี
หนึ่งผลไม้ หนึ่งไทยเฮานี้ หนึ่งเถินของดี หนึ่งมีอวดได้
มะเดื่อยมหิน กระถินคำใต้ ปุยเปารวกไผ่ เฟื่องฟ้า
ไทรน้อยใบแหลม สนแซมเสียดฟ้า ประดิพัทธ์ว่า ดีงู
แอ่วเพลินแมกไม้ ฉุกใจ๋จั่งผู ฉามจื้อนับดู หูกวางชาวด้น
มะกอกเสี้ยวเข็ม ขึ้นเต็มนักล้น มะกล่ำกระโดน กุกก๊วย
ไปรดร่วมรักษา พฤกษาก่อนม้วย ขอกั๋นได้จ้วย ดูแล
ช่วยกั๋นแต้ มาแว่ผ่ออี้ เต้านี้ลวดเอวัง ก่อนแหล่นายเฮย

เทียมจันทร์ รัศมีเวียงชัย
โรงเรียนเถินวิทยา

ไทรย้อย

กระโดน

แก้ว

เฟื่องฟ้า

หมายเหตุ

ค่าว (ลื่น-พายัพ) น.กลอนหรือกวีนิพนธ์แบบหนึ่ง มักใช้แต่งร่ำพันความรักหรือแต่งเป็นเรื่อง เช่น ค่าวเรื่องจำปาสี่ต้น หมายถึง คำกลอนเรื่องจำปาสี่ต้น. จากหนังสือพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 หน้า 247

สรรหา มาฝาก

โดยพี่ปุ๊ก

ปลาย่างใบชะพลู

สวัสดีหน้าฝนค่ะ ฉบับนี้นำผักพื้นบ้านมาฝากสมาชิกนะคะ ผักที่มีใบสีเขียวเข้ม รูปใบเป็นทรงหัวใจ รสชาติเผ็ดเล็กน้อย เป็นไม้ล้มลุก ทอดเลื้อยไปตามดิน ปลูกง่าย ชอบที่ชื้นแฉะ ต้นชะพลูค่ะ ชะพลูเป็นพืชที่อยู่คู่ครัวและภูมิปัญญาไทยมาอย่างยาวนาน นอกจากจะใช้ประกอบอาหารแล้ว ก็ยังมีประเพณี ความเชื่อท้องถิ่นอีกมากมาย ที่เกี่ยวกับชะพลู ถ้าพูดถึงใบชะพลูแล้วหลายคนคงต้องนึกถึงเมี่ยงคำ เมี่ยงปลาทู แน่ๆ จริงๆ แล้วสามารถนำมาประกอบอาหารทั้งต้มและแกงได้อร่อยไม่แพ้กัน อีกทั้งนำมาเป็นผักสดและผักสุกเคียงกับลาบ แหนม ปลาแนมฯลฯ ได้อีกด้วย

ชะพลูเป็นผักพื้นบ้านอีกชนิดหนึ่งที่มากด้วยคุณค่า และปลูกง่ายมาก เพียงหากิ่งชะพลูมาชำในถุงพลาสติก พอกิ่งเริ่มแตกออกใบใหม่ แข็งแรงดี ก็นำลงดินร่วนๆ ดูแลก็ง่าย เพียงรดน้ำให้ชุ่มๆ ใส่ปุ๋ยคอกบ้างเป็นบางครั้ง ตัดแต่งกิ่งแก่ออกบ้าง แค่นี้ก็งอกงามแล้วค่ะ นำมาทำประกอบ อาหารรับประทานได้หลายอย่างทีเดียวค่ะ อย่าลืมปลูกไว้ในบริเวณบ้านเรากันนะค่ะ แล้วฉบับนี้ก็นำเมนูใบชะพลูมาฝากด้วยค่ะ "ปลาย่างใบชะพลู" อร่อยแบบง่ายๆ อีกแล้วค่ะ

ส่วนผสม

1. เนื้อปลาแซลมอน (ใช้เนื้อปลาชนิดอื่นก็ได้ที่ไม่แพง) 100 กรัม (หั่นยาว 6 ซ.มประมาณ 8 ชิ้น)
2. ซอสบาร์บีคิว 1 ช้อนโต๊ะ
3. ขิงแก่สับละเอียด 1 ช้อนชา
4. พริกไทยดำละเอียด 1/4 ช้อนชา
5. ไม้สำหรับเสียบ 8 อัน
6. ใบชะพลูใบใหญ่ กว้าง 10 ซ.ม. 8 ใบ

วิธีทำ

1. หมักเนื้อปลากับซอส, ขิงสับ, พริกไทยดำ ประมาณ 3-5 นาที
2. นำมาห่อกับใบชะพลูเสียบไม้
3. ย่างจนสุกด้วยไฟอ่อนๆจนหอมใบชะพลู
4. เสิร์ฟพร้อมน้ำจิ้มผักดองและกระเทียมหั่นเต๋า, พริกขี้หนูสด รับประทานกับผักสด เช่น ผักกาดหอม,ใบสะระแหน่,โหระพา,แตงกวา, ใบชะพลูสดฯลฯ

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Piper sarmentosum* Roxb.

วงศ์ : Piperaceae

ชื่ออื่น/ชื่อถิ่น : ช้าพลู (ภาคกลาง) ชะพลูเถา เฉอภลู (สุรินทร์) ผักปูนา ผักปูลิง ผักปูริง ปูลิงนก ผักพลูนก ผักอีไร ผักอีเลิศ (ภาคอีสาน) พลูลิง (ภาคเหนือ)เย่เท้ย (กะเหรียง,แม่ฮ่องสอน) พลูนก ผักปูนก (พายัพ) พลูลิงนก (เชียงใหม่) นมวา (ใต้)

เล็ก ๆ น้อย ๆ เพื่อจัดการกับ "หมากฝรั่ง"

เมื่อมีคนวางกับดัก... และคุณก็เจอแจคพ็อตเข้าให้ เสื้อตัวโปรดคุณโดนหมากฝรั่งติดหนืบมาแบบเต็มๆ ให้คุณเอาเสื้อที่มีหมากฝรั่งติด ไปแช่ช่องน้ำแข็ง เพื่อให้หมากฝรั่งแข็งตัว แล้วค่อยดึงออก เท่านี้คุณก็หลุดจากกับดักที่มีคนวางไว้แล้ว

ผันสู่วิถีใหม่

การวิเคราะห์ฐานไทย

เรียบเรียงโดย...มรกต วัชรมุสิก

การวิเคราะห์ฐานไทย เป็นการเรียนรู้ความเป็นไทย วิถีไทย ภูมิปัญญาไทยที่ดีงามบนฐานของคุณธรรม

1. ความเป็นไทย

สิ่งที่อยู่ในจิต ในใจ ของคนในแต่ละพื้นที่ หรือสิ่งที่ปฏิบัติกัน(วิถีชีวิตและภูมิปัญญา) เป็นส่วนใหญ่ของคนในพื้นที่ ซึ่งประกอบด้วยบุคคล ครอบครัว หมู่บ้าน เมืองและประเทศ สิ่งสำคัญต้องเข้าถึงความหมายแท้จริงของคำที่ใช้สื่อ ความเป็นไทย ที่ "สั้น กะทัดรัด สื่อ" เช่น เรียบง่าย พึ่งพา มีน้ำใจ อ่อนน้อมถ่อมตน ประณีต เป็นมิตร กตัญญู อดทน เพียร อิสระ ซื่อตรง จริงใจ ฯลฯ

2. วิถีไทย

วิถีไทยเรียนรู้เรื่องชีวิตของคนไทย การปฏิบัติตน แนวทางดำเนินชีวิตในแต่ละวัน เดือน และปี ของคนไทยในแต่ละคนตั้งแต่ เกิดจนตาย (วิถีของคน) ครอบครัว (วิถีของครอบครัว) ซึ่งต้องวิเคราะห์วิถีดั้งเดิมและวิถีที่เข้ามาใหม่ วิถีไทยเป็นการเรียนรู้เรื่องสังคม วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ ภูมิปัญญาของคนไทย การประพฤติ ปฏิบัติ การศึกษาอบรม และการสืบทอดวัฒนธรรมจากอดีตจนถึงปัจจุบัน

3 ภูมิปัญญาไทย

ภูมิปัญญาเป็นความรู้ที่ประกอบด้วยคุณธรรม ซึ่งสอดคล้องกับวิถีชีวิตดั้งเดิมของชาวบ้าน ในวิถีดั้งเดิมนั้น ชีวิตของชาวบ้านไม่ได้แบ่งแยกเป็นส่วนๆ หากแต่ทุกอย่างมีความสัมพันธ์กัน การทำมาหากิน การอยู่ร่วมกันในชุมชน การปฏิบัติศาสนา พิธีกรรม และประเพณี ความรู้เป็นคุณธรรม เมื่อผู้คนใช้ความรู้นั้นเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนกับคน คนกับธรรมชาติ และคนกับสิ่งเหนือธรรมชาติ

ภูมิปัญญาชุมชน หมายถึง ความรู้ความสามารถของชุมชน ซึ่งได้มาจากประสบการณ์ และความเฉลียวฉลาดของคนในชุมชน รวมทั้งความรู้ที่สั่งสมมาแต่บรรพบุรุษ สืบทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง ระหว่างการสืบทอดมีการปรับ ประยุกต์และเปลี่ยนแปลง จนอาจเกิดเป็นความรู้ใหม่ตามสภาพการณ์ทางสังคมวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

สิ่งที่ปฏิบัติอย่างมีขั้นตอน ตามความรู้ ความสามารถ จำแนกได้หลายด้าน เช่นด้านเกษตรกรรม ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม ด้านการแพทย์และสุขภาพ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดการองค์กร ด้านภาษาและวรรณกรรม
(เรียนรู้ภูมิปัญญาชุมชน ในพื้นที่โดยรอบสถานศึกษานั้นๆ)

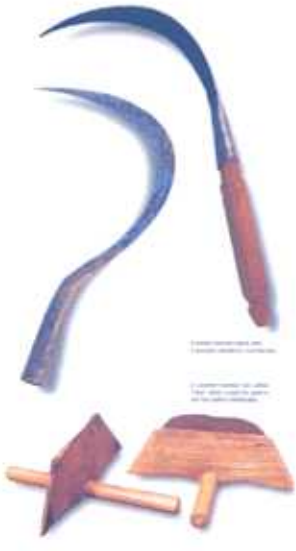

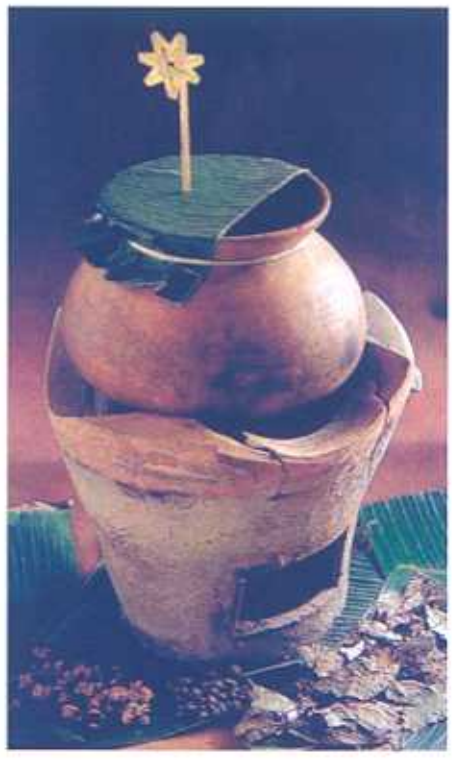

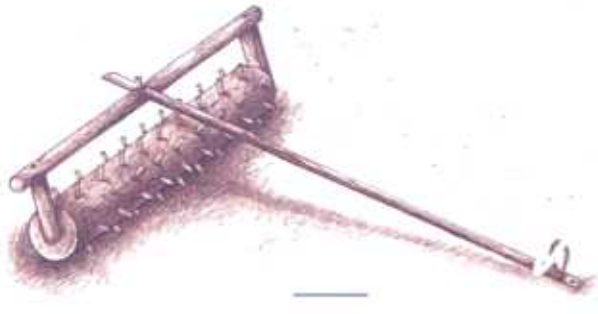

การสัมผัส เรียนรู้จนเข้าใจในฐานไทยทุกระดับตั้งแต่ชุมชน ประเทศ ก็สามารถสรุปและวิเคราะห์ศักยภาพในแต่ละด้าน แต่ละส่วนและศักยภาพรวมของความเป็นไทย วิถีไทย และภูมิปัญญาไทย นำไปเป็นส่วนสำคัญในการสรรสร้างวิถีใหม่ และสิ่งใหม่ ที่ สอดคล้อง กลมกลืนกับวิถีชีวิต และธรรมชาติ

พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยาเกาะและทะเลไทย
info@tis-museum.org
http://www.tis-museum.org

สวัสดีค่ะฉบับนี้เราก็มาต่อกันด้วยการแนะนำพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยาเกาะและทะเลไทย กับอาคารหลังที่ 5 กันนะคะ

อาคารหลังที่ 5 พิทักษ์ศักยภาพทะเลไทย

เป็นอาคารบนยอดเนินเขาหมาจอ หันออกสู่ทะเลในมุมกว้าง มองเห็นเกาะแสมสารที่ตั้งตระหง่าน รวมอยู่กับหมู่เกาะข้างเคียงในทะเลกว้างตัดกับท้องฟ้าสีคราม

ภายในอาคาร มีการจัดแสดงโดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น 6 ส่วน

ดอกประดู่คู่ชาติไทย

นักรบ - นักอนุรักษ์

เทิดพระเกียรติพักดิ์แห่งราชนาวีไทย

เทิดไท้มหาราชาภูมิพล

เปิดปูมกองทัพเรือ

เที่ยวฉิ่นทหารเรือ

ภายนอกอาคาร ประกอบด้วย ลานพิทักษ์ศักยภาพทะเลไทยจำลองเป็นส่วนหัวเรือ เพื่อให้ผู้เข้าชมได้ชื่นชมกับทิวทัศน์จากจุดสูงสุดของยอดเขา เช่น เกาะแสมสาร หมู่บ้านประมงช่องแสมสาร เกาะแรด และบริเวณพื้นที่ใกล้เคียง

ทรรศนะและข้อคิดต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในบทความต่างๆ ของจุลสารสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน อันเป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ไม่จำเป็นต้องเป็นความคิดเห็นของ อพ.สธ. และ อพ.สธ. ไม่รับผิดชอบใดๆ ต่อบทความที่ถูกล่วงล้ำมาและหากมีการละเมิดสิทธิ์ขึ้น

บทความใดๆ ที่ลิขสิทธิ์ในจุลสารสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน สงวนสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 การนำส่วนหนึ่งส่วนใดของจุลสารสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนไปใช้ต้องได้รับอนุญาตจากบรรณาธิการจุลสารสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

บรรณาธิการ : นายพรชัย จูงามาศ
ผู้เชี่ยวชาญด้านพืชสมุนไพร : ศ.ดร.พยาว์ เหมือนวงษ์ญาติ
กองบรรณาธิการฝ่ายบริหาร : น.ส.พยาว์ ศิริสัมพันธ์
กองบรรณาธิการฝ่ายวิชาการ : ศ.ดร.พยาว์ เหมือนวงษ์ญาติ ดร.ปิยรัษฎ์ เจริญทรัพย์ ดร.ฐิตาภรณ์ ภูมิไชย์ ดร.อรุณรัตน์ ศิลอยู่ ดร.นัฏฐพร วุฒิชอบ น.ส.ศิริกุล เกษา
กองบรรณาธิการฝ่ายประสานงาน : น.ส.อริศรา ริ้นอารมย์
กองบรรณาธิการฝ่ายประสานงานสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน : น.ส.ปิยมาวรรณ ราศรี นางกุลพล จันทวงค์ น.ส.กชกร เตชาทิวไพศาล น.ส.ฉฏฐมณฑน์ ศรีนอก
กองบรรณาธิการฝ่ายพิมพ์ : น.ส.วิไลลักษณ์ ช่วงวิวัฒน์ น.ส.ศรุณี กวางทวาย
ผลิตที่ : ฝ่ายผลิตสื่อการศึกษา โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สวนจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10303
กรณีต้องการสอบถามข้อสงสัยหรือขอข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อได้ที่ : หัวหน้าสำนักงาน โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.)
โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ สวนจิตรลดา อ.ราชวิถี เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10303
โทร. 0 2282 0665, 0 2282 1850 โทรสาร. 0 2282 0665
http://www.rspg.thaigov.net e-mail : dongdi805@plantgenetics-rspg.org, dongdi805@rspg.org